

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЕКСПЕРТІВ
ВІД ВІДДІЛУ АКРЕДИТАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ**

Назва ЗВО /наукової установи

Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради

Номер справи (договору), дата і реєстраційний номер заяви

А-19-00358-217 від 14.11.2019

Вид і назва освітньої програми

Психологія

Шифр та назва спеціальності

053 Психологія

Шифр та назва галузі знань

05 Соціальні та поведінкові науки

Освітній рівень

Другий (магістерський)

Вид акредитації (первинна/чергова)

Первинна

Гарант освітньої програми (ППП)

Проскурняк О. І.

Прізвище та ім'я відповідального фахівця відділу акредитації ОП

Рудик В.А.

Дата заповнення

20.11.2019

Після отримання доступу до матеріалів акредитаційної справи (до встановленої дати візиту до ЗВО) експерт має:

Стандартна частина

З огляду на виявлені недоліки викладу

у відомостях про самооцінювання освітньої програми

Ознайомитись на веб-ресурсі ЗВО з такими документами:

- ліцензією, зокрема правом ЗВО провадити освітню діяльність за відповідною спеціальністю, при якій функціонує освітня програма, що акредитується;
- документом, що регламентує розробку, затвердження, періодичний перегляд та закриття освітніх програм;
- документом про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (за наявності);
- документом, що регламентує організацію освітнього процесу;
- освітньою програмою та навчальним планом;
- робочою навчальною програмою або сила бусами;
- документами, що регламентують процедуру формування індивідуального навчального плану здобувачів;
- документами, що підтверджують співпрацю з роботодавцями (договори, угоди тощо);
- документами, що забезпечують організацію практичної підготовки здобувачів;
- із зауваженнями та пропозиціями попередньої акредитації чи акредитації інших програм, що надані фахівцем відділу акредитації (за наявності);
- зі змістом офіційних скарг щодо провадження освітньої діяльності як за освітньою програмою, що акредитується, так і за іншими освітніми програмами закладу вищої освіти (за наявності);
- із документами ЗВО, що регламентують процедуру врегулювання конфліктних ситуацій в межах освітньої програми, що акредитується.

- ознайомитись із заходами, вжитими ЗВО щодо вирішення конфліктних ситуацій.

2. Переконатися, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти за програмою, що акредитується, до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та /або наукової діяльності в межах освітньої програми.

3. Встановити, чи зведена інформація про викладачів корелює із ОП в частині освітніх компонентів (звернути увагу на достовірність наданої інформації про академічну та/або професійну кваліфікацію викладачів, залучених до реалізації ОП).

4. Здійснити запит до ЗВО щодо надання необхідної інформації із зазначених фахівцем пунктів.

5. З'ясувати достовірність інформації, наданої ЗВО у відповідних пунктах самоаналізу, на місці.

6. Надати рекомендації ЗВО щодо розміщення в публічному доступі коректної інформації та (за необхідності) підтверджуючих документів, якщо фахівцем відділу акредитації виявлені факти некоректного відображення.

7. З'ясувати наявність та відкритість доступу до відповідних посилань (link), що були не вказані (не долучені) або вказані некоректно під час заповнення відомостей про самооцінювання.

8. Здійснити огляд та встановити наявність матеріальних ресурсів, що передбачають якісну реалізацію освітньої програми:

- навчальних аудиторій, лабораторій тощо;
- бібліотеки, її фондів;
- спеціального обладнання, ліцензованого програмного забезпечення тощо (за необхідності);
- соціальної інфраструктури (гуртожитки, спортивна база тощо).

АНАЛІЗ ЗМІСТУ ВІДОМОСТЕЙ ПРО САМООЦІНЮВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЕКСПЕРТАМ

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Коментар відділу акредитації

1. Інформація коректна¹, але потребує деяких уточнень.
2. Посилання на внутрішній документ, що затверджує місію та стратегію ЗВО відсутнє.
3. Інформація про врахування інтересів академічної спільноти під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП викладена не по-суті.
4. Відсутні підтверджуючі документи про реальне залучення стейкхолдерів (здобувачів, роботодавців та академічної спільноти) до процесу формулювання цілей і ПРН ОП, про врахування вітчизняних та іноземних практик.
5. У відомостях про само оцінювання стверджується, що ОП (затверджена у 2018 році) відповідає вимогам Стандарту, затвердженого 24.04.2019 року.

Рекомендація експертній групі

- 1) переконатися у наявності внутрішнього документу, що визначає місію та стратегію ЗВО;
- 2) з'ясувати відповідність цілей ОП місії та стратегії ЗВО
- 3) з'ясувати під час виїзної акредитації як саме були залучені стейкхолдери до процесу формування ОП чи наявні підтверджуючі документи (факти) їх участі;
- 4) уточнити, яким чином враховувалися іноземні та вітчизняні ОП при розробці даної ОП;
- 5) з'ясувати відповідність ПРН за даною ОП вимогам Стандарту.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Коментар відділу акредитації

У Відомостях зазначається, обсяг ОК, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом 3 кредити ЄКТС).

Відсутні посилання на внутрішні документи, які регулюють питання організації освітнього процесу в ЗВО, побудови індивідуальної освітньої траєкторії, практичну підготовку студентів.

Відсутнє посилання на веб-сторінку, де розміщена інформація про вибіркові дисципліни.

Опис механізму співвіднесення обсягу окремих ОК ОП з фактичним навантаженням здобувачів потребує суттєвих уточнень.

Відсутній опис механізму та підтверджуючі дані того, яким чином ЗВО враховує позицію здобувача щодо співвідношення обсягу окремих освітніх компонентів з фактичним навантаженням.

Рекомендація експертній групі

1) пересвідчитися у наявності внутрішніх документів, які регулюють питання організації освітнього процесу в ЗВО, побудови індивідуальної освітньої траєкторії, практичну підготовку студентів;

2) звернути увагу на обсяг ОК, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом;

3) ознайомитися зі змістом ОП, навчальним планом та відомостями, що викладені в таблицях 1,3 та з'ясувати:

- чи зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності;
- чи освітні компоненти, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему (структурно логічна схема);
- чи освітні компоненти дозволяють досягти цілей та програмних РН.

---

¹ Інформація коректна означає, що інформація викладена по суті питання. Однак, це не виключає необхідності детального та додаткового аналізу експертом викладеної інформації та встановлення її достовірності.

Програмні РН повинні забезпечуватись виключно за рахунок обов'язкових освітніх компонент.

- чи дозволять ОП забезпечити набуття здобувачами соціальних навичок;

4) ознайомитися з механізмом формування ЗВО індивідуальної освітньої траєкторії здобувача та під час бесіди зі здобувачами уточнити, чи реально забезпечується цей механізм, зокрема щодо вибірковості дисциплін. Під час індивідуальної бесіди зі здобувачами вищої освіти звернути особливу увагу та з'ясувати чи дієвим є механізм вибору дисциплін;

5) з'ясувати, чи враховується позиція здобувачів вищої освіти, які навчаються за даною ОП щодо задоволеності:

- практичною підготовкою;
- механізмом побудови індивідуальної траєкторії;
- співвідношенням обсягу окремих освітніх компонентів ОП та фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти.

Якщо опитування проводиться, з'ясувати яким чином враховуються результати таких опитувань.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна, однак за деякими підкритеріями малозмістовна та потребує додаткових уточнень.

Рекомендація експертній групі

З'ясувати під час індивідуальних бесід зі здобувачами:

- чи доступним є механізм визнання результатів навчання інших ЗВО;
- зрозумілими є для них механізми зарахування результатів навчання отриманих в інших ЗВО та неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна, але потребує деяких уточнень.

Відсутні посилання на веб-сторінку ЗВО, де розміщується інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих ОК.

Відсутнє посилання на внутрішні документи, які підтверджують, що форми і методи навчання та викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання.

Питання про те, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання потребує змістовного уточнення.

Відсутність опис механізму моніторингу та його результатів щодо рівня задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання за даною ОП.

Опис механізму оновлення змісту навчальних дисциплін відсутній.

Інформація щодо зв'язку навчання, викладання та наукових досліджень за даною ОП з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО потребує уточнення.

Рекомендація експертній групі

1) переконатися у наявності внутрішніх документів, які підтверджують, що форми і методи навчання та викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання;

2) ознайомитись зі змістом ОП, відомостями, що містяться в таблиці 1,3 та пересвідчитись, що визначені форми та методи навчання та викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання;

3) переконатися під час виїзної акредитації у доступності інформації для здобувачів вищої освіти щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів;

4) з'ясувати при особистій зустрічі зі здобувачами чи проводяться опитування для з'ясування рівня задоволеності методами навчання та викладання. Якщо проводяться то ознайомитись з результатами такого опитування;

5) з'ясувати особливості поєднання навчання та дослідження за даною ОП:

- ознайомитися з елементами досліджень які використовуються у освітній діяльності за ОП?
- чи залучаються здобувачі вищої освіти до реалізації наукових тем кафедр та в який спосіб і чи наявні підтверджуючі факти проведення таких досліджень (окрім виконання випускних магістерських робіт);

6) ознайомитися з процедурою оновлення викладачами освітніх компонентів на основі наукових досягнень та сучасних практик у відповідній галузі;

7) з'ясувати, чи приймають участь здобувачі вищої освіти за даною ОП у програмах міжнародного обміну, міжнародних проектах. З'ясувати чи доступною є інформація про участь у міжнародних обмінах, проектах, конкурсах для здобувачів за даною ОП та викладачів

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Коментар відділу акредитації

Інформація щодо форми атестації здобувачів вищої освіти та відповідність їх вимогам стандарту не відповідає суті питання.

Відсутній опис практики застосування на даній ОП процедур:

- запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;
- повторного проходження контрольних заходів;
- оскарження порядку та результатів проведення контрольних заходів.

Інформація про технологічні рішення які використовуються на ОП як інструмент протидії порушенням академічної доброчесності розкрита не повністю та потребує суттєвих уточнень.

Рекомендація експертній групі

1) з'ясувати, яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти;

2) з'ясувати, у які способи здобувачі інформуються про процедури, строки, критерії контрольних заходів;

3) переконатися у наявності механізму моніторингу обізнаності здобувачів вищої освіти з процедурами проведення контрольних заходів. Ознайомитися з практикою застосування такого механізму на даній ОП;

4) ознайомитися з процедурою та технологічними рішенням, що використовуються на ОП як інструмент протидії порушенням академічної доброчесності. Пересвідчитися у перевірці на плагіат наданих здобувачами освіти результатів наукової чи академічної роботи;

5) поцікавитися, чи популяризує ЗВО серед здобувачів вищої освіти за даною ОП академічну доброчесність, якщо так, то яким чином (які заходи для цього вживаються).

Критерій 6. Людські ресурси

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна, але потребують деяких уточнень.

Відсутні посилання на внутрішні документи, які регулюють питання професійного розвитку викладачів та розвитку викладацької майстерності.

Відсутні посилання на підтверджуючі документи (факти) про залучення роботодавців до освітнього процесу; професіоналів практиків, роботодавців та експертів в галузі до аудиторних занять.

Інформація про професійний розвиток викладачів потребує уточнення.

Рекомендація експертній групі

1) ознайомитися з внутрішніми документами, що регулюють питання добору кадрів, професійного розвитку викладачів та розвитку викладацької майстерності.

2) ознайомитися зі змістом таблиці 2 та з'ясувати відповідність викладачів дисципліні, яку викладають, ґрунтуючись на індивідуальному підході та беручи до уваги надані ЗВО пояснення. До уваги необхідно брати академічну та професійну кваліфікацію. Під час виїзної акредитації провести індивідуальні зустрічі та переконатися у прозорості механізму добору кадрів, у дієвості системи стимулювання професійного розвитку та підвищення фаховості викладачів;

3) під час виїзної акредитації провести індивідуальні зустрічі, ознайомитися з підтверджуючими документами (публікаціями), та переконатися:

- у реальному залученні роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу; до проведення аудиторних занять;
- у підвищення фаховості викладачів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна.

Рекомендація експертній групі

1) переконатись в тому, що фінансове, матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення є достатнім та сприяють досягненню цілей, завдань, програмних результатів навчання;

2) під час інтерв'ювання здобувачів освіти та викладачів рекомендуємо:

- обговорити питання забезпечення безоплатного доступу викладачів та здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП.

- з'ясувати чи визначає ЗВО рівень задоволеності здобувачів організаційною, освітньою, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою з боку ЗВО. Якщо так, то яким чином проводиться такий моніторинг та яким чином враховуються його результати;

- переконатися у реалізації механізму освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти; з'ясувати чи дієвим є спосіб психологічної підтримки студентів;

- з'ясувати чи проводилися, якщо так то ознайомитися з результатами опитування студентів щодо виявлення випадків дискримінації.

3) переконатися в тому, що ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими потребами.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна, але потребує уточнень.

Відсутня інформація, що підтверджує перегляд ОП, яка акредитується. Дана ОП була затверджена у 2018 році, стандарт за даною спеціальністю у 2019 році.

Інформація про залучення роботодавців до процесу періодичного перегляду ОП та процедур забезпечення її якості не містить належного підтвердження.

Відсутній опис механізму опитування здобувачів вищої освіти, що навчаються за даною ОП та способу акумуляції пропозицій щодо змісту та структури ОП та якості навчання за даною ОП.

Рекомендація експертній групі

1) переконатися у проведенні перегляду даної ОП та приведенні її у відповідність до стандарту вищої освіти;

2) ознайомитися з механізмом перегляду даної ОП;

3) під час виїзної акредитації в процесі індивідуальних бесід та ознайомлення з документами переконатися в реальному залученні студентів та роботодавців в процедурах забезпечення якості освіти за даною ОП, у періодичному перегляді ОП;

4) ознайомитися з механізмом проведення та результатами анкетування здобувачів з питань перегляду ОП та внутрішнього забезпечення якості ОП;

5) ознайомитися з матеріалами, які підтверджують взаємозв'язок випускників ОП та ЗВО. Ознайомитися з механізмом збору інформації про випускників за ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Коментар відділу акредитації

Посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту освітньої програми не відповідає суті.

Рекомендація експертній групі

Переконатись у розміщенні на веб-сайті ЗВО проекту ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження – не застосовується

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна

Рекомендація експертній групі

-

Скарги відсутні

Загальні зауваження попередніх експертиз *відсутні*

ІНШЕ (В РАЗІ ПОТРЕБИ)